

С Т А Н О В И Щ Е

относно дисертационния труд на Деси Баджо на тема:

„Привързаност в семейството и агресивно поведение”

От проф. д.пс.н. Веселин Костов Василев

Дисертационният труд е посветен на общопризнато актуален проблем, а изследователският план, в който той се изследва и гледната точка, от която се подхожда, придава на цялостната разработка несъмнена оригиналност. Агресивността в поведението на децата и младите хора в наше време се обуславя от множество фактори и механизми, като взаимоотношенията в семейната среда и привързаността между членовете на семейната общност със сигурност са важен фактор, чиято тежест е интересно да се провери емпирично.

Авторката на дисертацията Деси Баджо събира емпирични данни, положени върху коректна, смислена и интересна теоретична постановка, интерпретира ги систематично, при което показва добра изследователска култура. Съществена част от изследването е осъществена чрез наблюдаване отблизо, като „под лупа”, на набор от 5 единични случаи, при които изследователската дейност е съчетана с консултантско-терапевтична целенасочена активност; така перфектно се покриват изискванията за изследване с идеографичен характер, съчетано с елементи на генетико-формиращ експеримент.

Аз категорично съм привърженик и поддръжник на такъв тип изследвания в съвременната психология, тъй като считам, че тяхната екологична валидност е много по-висока в сравнение и с най-съвършените емпирични проучвания, изпълнени с валидизиран и лицензиран тест (инструментариум), чийто продукт са съчинения, препълнени с таблици, но зад внушителните колонки и масиви с цифри понякога е много трудно да се открие житейският им еквивалент, смисъл и поука. Поради това не се

колебая в цялостната си положителна оценка на дисертационния труд на Деси Баджо: в нейната разработка изводите и поуците са житейски правдоподобни, полезни и достатъчно убедително защитени.

Дисертационните разработки, в които е проверена и потвърдена конкретна психотерапевтична (или консултативна) практическа система, са рядкост, а това придава още по-висока стойност на смелия опит на Деси Баджо, още повече, че той е и сполучлив. Основният принос в работата е в приложението на научни знания в практиката и доказването на социалния им ефект; налице е и детайлизиране, конкретизиране и потвърждаване на вече съществуващи знания. Направени са съпоставителни анализи на възпитателни практики, основани върху различни култури, етнически и икономически своеобразия. Немалка част от препоръките, представени и систематизирани в четвърта глава, са интересни и полезни за практиката. Потвърдена е, като цяло, добрата изследователска подготовка на докторантката.

Но дисертационната разработка съвсем не е лишена от недостатъци. На много места се забелязва прекалена словоохотливост, размиват се акцентите, трудно се откроява собствената позиция на автора, а в някои твърдения очевидното граничи с баналното. В самоцелния стремеж да се увеличи обема на работата е допуснат излишен текст (например подробно, като в учебник, е описан експериментът като метод в психологическата наука, а в собственото си изследване докторантката всъщност не прилага експериментална процедура). Неравностойност се открива неведнъж – тънки и задълбочени анализи се редуват с тривиални разсъждения. Срещат се повторения не само на идеи, но и на конкретни текстове.

Създава се впечатлението, че разработката е по-силна на равнището на замисъла си, на изследователските си цели, отколкото на нивото на реализацията на този замисъл и тези цели.

Все пак аз ще предпочета да се вгледам главно в свежия, нестандартен и дори донякъде оригинален замисъл, в идеографичната процедура на изследването, притежаващо висока екологична валидност и житейска правдоподобност, отколкото да се заглеждам предимно в слабостите. И тогава посочените недостатъци не изглеждат толкова непростими, а достойнствата, които са безспорни, надделяват в общата оценка на дисертационната разработка.

Поради това убедено заставам на позицията, че дисертацията на Деси Баджо „Привързаност в семейството и агресивно поведение” заслужава положителна оценка. Аргументите в нейна подкрепа са достатъчно: разработена е сериозна в научно отношение и актуална в социален план проблематика; замисълът на научното изследване, процедурата и технологията на неговото провеждане са интересни, на места несъмнено оригинални; демонстрирана е добра изследователска подготовка от докторантката; получените резултати са научно убедителни, житейски правдоподобни и приложими и полезни за възпитателната практика.

В заключение: препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на докторантката Деси Баджо образователната и научна степен „доктор по психология”.

19.04.2012 г.

Изготвил:

/Проф. д.пс.н. Веселин Василев/